

Neidėlis laikraštis
„LIETUVA“
Išleista kas penktą dieną, Chicago, Ill.
Prenumerata ant metų:
Amerikiečiai \$2.00
Užsieniečiai \$3.00
„Lietuva“ spaudina Kūgas, Konstitucijos ir kitokius druskus lietuviškai, lenkiškai ir angliai.
Užsienietis „Lietuvą“ reikią draugai, ir pameratą prislausti. Prisiūdami plėnig adresą skite taip:
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

The Lithuanian Weekly
„LIETUVA“
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.
Subscription \$2.00 per year.
All communications must be addressed to:
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 52

CHICAGO, ILL., PETNYCIA, 29 Gruodžio (December) 1899 m.

Metas VII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Kaip isitiko stovi dalykai ant Filipinų, ne galima žinoti, kadangi apart raportų amerikoniškų kariaunos virstinčių ir telegrafų perėjusių per parengtą jenerolo Otis cenzūrą, kitokių žinių nėra. Tiekiami ne visada galima užtikinti. Jeigu amerikoniški virstinčiai taip gerai ten stovėtų, tai jie nereikalaudų bauginti teisingų žinių, o tasyk ir cenzūra ne būtų reikalinga. Jeigu dar anglijonų cenzūra dėl telegramų iš Pietinės Afrikos galima išteisinti, kadangi būrų draugai galėtų pranešti apie miešius anglizkos kariaunos, būrai galėtų visada žinoti apie visus krutėjimus priesingios pusės; to kias haimės amerikoniški jenerolai turėtų ne gali, apie amerikoniškų krutėjimus nieks filipinieciams juk ne praneš, kadangi visi telegrafai ir svetimos krasztus yra amerikonių rankose. Jeigu todėl jenerolas Otis užvedė cenzūrą ant telegramų, tai turbūt jis ne visada geidžia, kad teisingos žinios apie jo nuveiktus karjygiškus darbus disigautų ar į Ameriką, ar į kitus krasztus. Jeigu vienok liuosie telegramai ne parankūs, tai ir cenzūra ne kam tikusi, ypac kad paties jenerolo Otis telegramai tankiai viens kitam priesitarauja; vieng dieną jis praneša, kad jau beveik savo rankose turi Aguinaldą, be kurio ir besipriesizimas filipiniečių pasiliautų; antrą vėl dieną garsina, kad tas filipiniečių vadovas už jo rankų isstruko. Tokias wiena kitai priesitaraujancias žinias jenerolas Otis nuolat siunčia į Washingtoną. Pagal dabartines žinias sultanas pietinių Filipinų salų, kur rodosi pasikėlimo ne buvo, atplaukus ciza amerikoniškam karizskam laiui, apsisėkė, kad jis nedaleis iszlpti ant kranto amerikoniškiems jurinjkams, kadangi jis laiko su Aguinaldu. Kyla vėl smarkesni sumisizimai ir ant kitų jau newa suvaldytų salų. Pagal anglizškų laikraszių žinias, filipinieciams ne truksta pinigų, buk jie dabar užsisteliavo ant tolesnės karės diktai ginklų ir amunicijos lygiai Prancuzijoj, kaip ir Wokietijoj. — Dabar Amerikoj renka aukas ant suszelpimo szejmynos užmesto ant Filipinų jenerolo Lawton, kadangi mat jo szejmyna likosi be jokių turtų. Ant to miero iki sziol sudėjo jau \$35000.

Ant salos Kubos prezidentas ant galo sutiko praszalinti wisų kubiečių nekencizmą Amerikos gubernatorių jenerolą Brooke ir jo wietoj paskyrė turintį geresnį užsikėlimą kubiečių jenerolą Woodą. Jeigu tuom ir neužganėdino salos gywentojų, tai bent kiek juos nuramino, nustumė ant toliaus pasikėlimą, kurį ciza buvo pries amerikonus berengij.

Pietini Afrika.

Ant karės lauko pietinėj Afrikoj musizai bent ant tulo laiko apsiestojo: būrai mat nori Kalėdų szwente ramiai praleisti, o anglionai, wisur būrų sumuszi, ne gali traukti pryszakin. Apgulius mietus wienok būrai toliaus bombarduoja. Kaip kada būrai daro juokus isz anglionų: sztai į wieną bombą nuszuatą būrų į mietą Mafeking idėjo jie rasztą su szitokiu praszymu anglizsko komendanto: „susimildamas, ne iszgerk wisos degtinės, palikk mums nors kiek, kada ateisime į mietą.“ Nuo jenerolo Methuen nėra naujų žinių, paskutinis nuo jo telegramas atėjo wien su pasiskundimu ant būrų jenerolo Cron-

je, kuris ant Methueno rasztą atsakė szurkszciai pridurdamas, kad daugiaus nē jokių rasztų neprimis nuo anglizškų jenerolų. Nuo to laiko, nors perėjo jau 10 dieu, nuo Methueno nėra ne jokių žinių. Taigi ta anglizskos kariaunos dalis, turbūt, likosi ant lauko teip būrų isz wisų pusų apstota, kad ne gali ne jokių žinių prisiųsti. Būrų sumusztas jenerolas Gatacre, pasitraukęs atgal, pradėjo kankinti ramiai gywanancius kolonistus: isz haimės, kad jie prie būrų ne pristotų, iszdawė prisakymą kaimieciams rinktiesi į wietas, kur yra ant jų dabojimo anglizska kariana. Taigi mat elgiasi wisai teip, kaip elgėsi pargarsėję sawo žwėriszkumu iszpauziskas Kubos gubernatorių priesz paskutinę karę, jenerolas Weyler. Net norinti eiti į bažnyčią, turi iszspasztyti ant jenerolo Gatacre daleidimą. Nežiurint wienok ant to, stowincios anglizsko Kopo kolonijose būrų pajėgos žyviai susidrutino, skaitlius jų pasididino: mat prie būrų pristoję wisi tų krasztų baltweidžiai kolonistai.

Atėjo jau į Europą ir raportas būrų wadowo Schalkburgero, užstojusio po apsigisiam jenerolui Joubert, apie paskutinį muszi su didžiausiomis anglizskomis pajėgomis ant Tugela upės. Muszyje tame, kaip jenerolas Buller pranešė, anglionai nužudė su wirszum 1100 sawo kareiwų ir 12 kanuolių, 500 pateko į nelaiswę. Pagal gijų būrų raportą, būrai turėjo tik 35 užmūstus ir paszuatus. Žinia toje, rodosi teisinga, kadangi mat būrai, ne atsiliepdami ant anglionų szuwų, prisiwiliojo juos teip arti, kad, galima sakyti, retas szuwis nuėjo į szalį. Ant krasztų anglionai turėjo diktai kanuolių, bet jos ne siekė teip toli kaip būrų kanuolės, kanonierius ir arklus iszmusė būrai akies mirksnyje, tai isz arcziaus sustrauktų kanuolių anglionai naudotiesi negalėjo, o toliaus pastatytos ne siekė iki būrų stowykli. Anglijonai padėdė prie epilestų kanuolių atwesti naujus arklus, bet būrai iszauđė arklus ir jų wėdėjus. Anglijonai ant wisos linijos likosi sumuszi. Smarkiausią jie bandė prieszinties prieszais tiltą ant Tugela upės, kada būrai ejo per upę ant paėmimo palikty kanuolių, bet nepasisekė sulaukyti. Potam anglizskos kariaunos wirszinjks atsiliepdė prie būrų wadowo su praszymu atsilio ant 24 walandų, kas pergalėjusių pusės likosi priimtu. Laikas tas tapo sunaudotas ant palaidojimo užmūstų. Delegatai swetimų krasztų, kaip antai wokizskas ir prancuzizskas, augstžtai stato burus ir sako, kad wisam būrų kares wėdimui nieks isz specialistų europiečių nieko užmesti ne gali. Būrų wadowų sumanumų swetimie delegatai stato daug augszciaus negu anglionų.

Dabar anglionai, matydami, kad su reguliarizska kariauna negali įweikti būrų, siunčia isz Anglijos liuosnorus ir miliciją. Isz Anglijos siunčia 50000 kareiwų. Kolonijos Australijos ir Indijos žada dar 10000; isz Kanados, turbūt, daugiaus siųsti ne galės dėl prieszinios prancuzizskos kilmės gywentojų, kurie džiaugiasi isz anglionų nepasisekimu. Ta wienok nauja kariana jau mažesnės werts, ji tiks wien ant pripildymo plysių anglizskoj kariaunoj padarytų mušiuose ir nuo lygų apsilpnoty. Kaip dabar praneša, terp arklų anglizskos kariaunos ant karės lauko užgimė maras, kuris atstado anglionų pasikrutinimą.

Tuom tarpu, kol anglionams ateis pagelba, būrų apguliams miestams gal ateis pasiduoti dėl nedatekliaus maisto.

Wokietijos randas per sawo laikraszcius wisap stengiasi sumažinti nepritaria wokiečių anglionams, bet tas ne labai paiseska, kadangi daugumas wokiečių ir neprigulmingų laikraszčių rodo aiškiai pritarimą už liuosybę kariaujantiems burams. Keliose wietose Wokietijoj suaresztuwo anglizskos agentus, kurie stengiasi werbuoti liuosnorus dėl anglizskos kariaunos Wokietijoj. Mat anglionai, kaip ir tuli anglizskos kilmės amerikoni, ne mėgsta kizsti kailį ugnį, bet stengiasi už pinigų pasiamdyti kitus, kurie už jų reikalau kariauti.

Transvaalio prezidentas iszleido atsiliepinimą į Europos wieszpatystes praszdamas patarpininkauti ant užbaigimo kraujo praliejimo. Dabar jis sutinka užbaigti karę reikalaujamas wien karės kasztų ir kad Anglija džiaugies nesikiztyti į widurinius abiejų pietinės Afrikos republikų reikalus. Jeigu Anglija ant tokių iszlygų nepristos, pažada su kelti wisą pietinę Afriką priesz Angliją. Ginklų kuo geriausiu būrai turi tiek, kad jų užteks ant apginklawimo wiy anglizškų kolonijų holandizskos kilmės kolonistų. Laikraszciai praneša, buk anglionai iszdino sawo kariauną portugalizskose waldybose, užmėto wies waldybos portą Lorenzo Markez. Turbut wienok Anglija to dar ne padarė, bet leidžia paskalb tyčia, idant žinotų, ka kitos wieszpatystės ant pasakys, ar jos ne bandys užstoti už Portugaliją.

Amerikos laikraszciai paduoda, buk gywananti Sawienyose Wieszpatystėse airiai, pasinaudodami isz isztraukimo isz Kanados anglizskos kariaunos, rengiasi į siwerštį ir ta anglizšką waldybę ir buk turi suorganizuoti su gerais ginklais 100000 kareiwų. Jeigu tas teisybė, tai žinoma, įsiweršus airiams, pasikeltų priesz Anglijos waldžią wisi prancuzizskos kilmės kanadieciai, o jų yra trisysk daugians negu būrų.

Prancuzija.

Pagarstėjęs Dreyfuso prieszais maizstinkas, kuris laikė rinkimui prezidento norėjo sukelti Parizijų rewoluciją, wirszinjks patirijoty lygos Derouledė, paszuaktas ant sudo į senatą, iszkolijo wisus senatorius, ministere ir patį prezidentą. Užtai likosi ant dwiejų metų kalėjimo nuspreistas; jo draugas, teipogis kololusjams senatą kaipo augszciausią sudą, uždėjo mažesnę baumę. Susodinę į kalinius smarkiausius reksnius, dabar gal siek tiek nusiramys ir Prancuzijoje.

Prancuzijos laiwynės ministereis pareikalawo nuo parlamento nepaprasto kredito — pusės milijardo frankų ant sudrutinimo senų karizškų portų, parengimo naujų ypac kolonijose ir ant dirbimo naujų karizškų laiwy. Kreiditai tie pilnai likosi pripažinti. Matyt, kad Prancuzija jaučia, kad jai ateis su Anglija kariauti, todėl skubiai rengiasi. Kadangi didesnė kolonijose yra užtektinai kariaunos ant atmusimio anglionų užpuolimo, tai sziuom kartu Prancuzija drutina wien garnizonus mažesnių waldybų. Sztai dabar ant prigulincios Prancuzijai mažos salutes Guadeloupe, netoli Kubos, iszsiuntė 5000 kareiwų. Gal but, kad Anglija, matydama, kad jos garbė nusiđėjimą; kun. Rillo užtai, kad atsiskakė prikalbinėti per pa-

Afrikoj nupuolė, stengsis pakelti jį ant jurių įtrukus į karę Prancuziją turincizj silpnosę laiwyę. Anglijai wienok ne reiktu užmirsi, kad karę Prancuzija ne bus wiena; su Prancuzija, ar nori, ar ne nori, turi eiti Maskolija; o toje su twirta žemės kariauna gali anglionus iszwyti isz Indijų. Ar Anglija ras drutus padėtojus, dabar negalima žinoti.

Prancuzijoj rengiasi didelė angleskųjų sztraikai, kuriuose imty dalywumą 100000 darbinjku.

Rymas.

Papiežius wieszai pagarsino ateinancius metus už jubiilejus. Pradžia metų wisose katalikizskose bažnyčiose bus apwaizszciojama su didesnės negu paprastai iszkilmės. Terp kitų papiežius padawadyjimų ant metų bus apskuytas katalikams apsiwedimus su swetimintikiais. Dabar ant tokių apsiwedimų daleidimus galėdų dawanėti wietiniai wyskupai, ant ateinancijų metų gi tai priwilegija papiežius nuo wyskupų atima ir sau pasilaiko. Iszdawimas daleidimų bus labiaus apsunktas ir daleidimų iszduos ne daug. Ar tas padawadyjimas sumažys apsiwedimus terp katalikų ir swetimintikų — nežinia; tiek wienok žinia, kad jis padaugys apsiwedimų be daleidimo skaitliu.

Isz Lietuwos.

Nubausti kunigai.

Lenkizskas laikrasztis „Przeglad Wszepolski“ paduoda suraszą katalikizskų kunigų Mohilewo wyskupystės maskolizskų waldžijų pasodytų į Aglonos klostiorų, kuriame užweiztojumi yra menkos dorizkos werts zokonjks dominikonas Kolupailo (Kretingos klostiorų), kur sodina Lietuwos kunigas maskolizskam randui nasidėjusius, jų teipogis menkos dorizkos werts užweiztojas kunigas Tarwidas). Surasz nubausti kunigų yra daug lietuwiszkų prawardžių. Isz wiso toje dijecezijoj yra 300 kunigų, o isz jų 35 sėdėjo jau Aglonos klostiorų. Sztai tie maskolių pasodyti į klostiorų kunigai: kunigas Sipailo isz Minsko gub., buvo nuspreistas ant pasodinimo į klostiorų, bet kada atwadiawo jį paimiti, rado jau ne gywų; kunigas Malekai, užostojus wieton pasimirusio Sipailos, iszsedėjo metus Aglonoj; kunigas Lipinski isz Minsko gub.; kun. Woidaga, Minsko ddiakonas, užtai, kad nesutiko sakyti pamokslų maskolizskoj kalboj; kun. Poszka; kun. Narkewicz; kun. Simanawycze; kunigas Cugis už paszwentinią kryžiaus kun. Kaczanaskas už atisakymą nuo sakymo pamokslu maskolizskoj kalboj; kun. Karp; kun. Juozas Jankauskas; kun. Tarnis užtai, kad draudė katalikams pereiti į stacziatikystę; kun. Waliniewicz; kun. Szidlowski; kun. Unichowski; kun. Babielsis užtai, kad dryso numbio rando padawadyjimui; kun. Rugienius už gyrimą per pamokslą katalikizsko tikėjimo; kun. Antanas Matusewycius; kun. Bielkowicz apskustas, buk jis iszwertė ražanczių į lietuwiszką kalbą; kun. Szimkewycius užtai, kad draudė katalikų waiikams lankyti cerkwę; kun. Domaradzki; kun. Weryho užtai, kad turėjo įtekmę terp parapijonių ir buvo jų mylimas; kun. Krol užtai, kad draudė waiikams lankyti cerkwę; kun. Ter Ehasjan (armeniszkas kunigas) už tą patį nusidėjimą; kun. Rillo užtai, kad atsiskakė prikalbinėti per pa-

mokslą katalikų waiikus lankyti cerkwines stacziatikizskas mokslaines; kun. Zyskar; kun. Jaszkewycius; kun. Antanas Simontydas ant 5 metų užtai, kad jo brolis nepriklaupė laike stacziatikizskos diemwaldystos; kun. Karpowicz; kun. Przemoski; kun. Dulecki isz Neswiežo; kun. Ryzinski užtai, kad nenorėjo drauge su popu dalywauti diemwaldystoj prie laidojimo numirėlio; kun. Krynski už stengimasi apszwiesti kaimiecius parapijonus.

Zmonių rumas Wilniuje.

Maskolizskas bliawystės komitetas Wilniuje rengiasi statyti tokį jau žmonių susirinkimams ir pasilinksminimams rumą kokį parengė Kaune. Ant to miero miestas isz sawo pinigų paskiria 10000 rubl. ant nupirkimo placiaus ant pastatymo triobos. Randas isz sawo pusės teipogi duoda minėtam komitetui paszelpą. Taigi mat maskoliai neaplenkia nē jokios progos ant platinimo maskolystės ir tai dar su musų paczių prisidėjimu. Minėtas rumas maskolių rankose juk bus įnagių ant platinimo maskolystės terp Wilniaus warguolių ir darbinjku.

Jawų prekės.

Pereitą sanwaite už lietuwiszkus jawus mokoje Liepoju: už pudą rugių 73—76 kap.; drėgni pigiaus ir ant tokių nėra pirkeję. Ant kwieczių truksta pirkeję. Awizos paprastos 57—62 kap., geresnės 63—66 kap., geriausios 67—70 kap. Griakai 83 kap., griekų kruopos 120 kap. Žirniai pavarsti 70—74 kap., geriausie 75—78 kap. Linų sėmens 147—148 kap. Kanapių sėmens 122—123 kap. Kwietinės klynės smulkios 58 kap., widutinės 59—62 kap., stambios 63—66 kap.

Wilniuje mokoje: už pudą rugių 75—80 kap., awizų 65—70 kap., miežių, pagal gerumą, 70—80 kap., griekų 76—80 kap. Pudas szwiežio ne sudoty swiesto 13 rublių, sudoty 12 rubl. 50 kap., iki 12 rubl. 75 kap.; pudas sziesno 38—40 kap., sziaudų 23—25 kap.

Zingeidi kometa (žwaigždė su uodega).

Laikrasztis „Minskyj Listok“ praneša, buk 26 d. lapkriczio ties miestu Lietuwizsku Minsku pasirodė žingeidi kometa mokslinciams nepažinstama, kurios jie ne laukė. Iezpradžį dangus paraudawo, bet po walandai isz to raudonawo atsiskyrė szwiežus ratas, kuris nuolat besididindamas, užmė bewiek trezdralį matomo horizonto. Widury to rato paskui pasirodė žibanti žwaigždės galwutė, o paskui ir uodega kaip ir wies kometų. Matė tą kometą wos per bertain walandos, paskui ji teip netikėtai isznyko, kaip hetikėtai pasirodė. Panaszų apsireiszkima matė ir ties Kijewu, tik uniwersiteto profesorius Chandrikow laiko tą apsireiszkimą ne už kometą, tik už ateismusimą ant dangaus tolymo gaisro.

Naujas užweiztojas Mogilewo wyskupystės.

Peterburge, katalikizskoj katedroj atsibawo rinkimai užweiztojus Magilewo wyskupystės, kuri, pasimirus archiyskupiui Kozlowskiui, ne teko wyskupo. Susirinkusių wienbalsiai ant dijecezijos užweiztojaus likosi iszrinktas rektorius katalikizskos dwasizskos akademijos Peterburge, wyskupas sufraganas Karolius Nedzialkowski.

Pasimirė kunigas Dank-sza.

Miestelij Komajuose, Szwente-nų pawietij, Wilniaus gub. 22 d. lapkriczio pasimirė prabaszczius katalikizskos parapijos kun. Juozas Dauksza, senelis 75 metų. Kuną palaidoję ant szwentoriaus, ant ko randas dawė daleidimą. Pasimirė nuo wėžio, apie kurį iszpradžį wisai nesirupino, tik szį metą, ant prikalbinėjimo giminių, iszkeliawo į Warszawą jieszkoti daktarų pagelbos, bet buvo jau per wėlų. Kuniga Dauksza laikė wisi už gerą kunigą ir parapijonų jį mylėjo.

Skaitlius mokintinių Wilniaus I gimnazijoje.

Wilniaus I gimnazijoje pabai-goj pereitą mokslo metų buwo isz wiso 660 mokintinių. Isz to skaitlius 530 perėjo į augsztesnę klasią arba gawo atestatą, 130 gi pasiliko tose pacziuose klasiuose. Pabaię gimnaziją 45 mokintiniai; isz jų 3 mokintiniais pripažinti aukšiniai medeliai, o wienam siaplenkia nē jokios progos ant platinimo maskolystės ir tai dar su musų paczių prisidėjimu. Minėtas rumas maskolių rankose juk bus įnagių ant platinimo maskolystės terp Wilniaus warguolių ir darbinjku.

Nelaimingi atsitikimai ant geležinkelio.

26 d. lapkriczio, ant geležinkelio terp Wilniaus ir Landwarawo trukis parmusė ir sunkiai sumakė ukinjkę Gorskię, kuri iszlgtai geležinkelio ejo isz Wilniaus namon ir ne girdėjo atbėganczių trukio. Sumankytą moterizską tas pats trukas atwėžė į Wilnių ir paskui policija nugabeno į ligonbutį, bet nežinia, ar iszgis.

Ant to paties geležinkelio, isz bėganczių nuo Landwarawos į Wilnių trukio, bėgant jam ties kaimu Ludwinawu, iszszko wadėjantis to kaimo gywentojas Skrickis ir teip apsikulė, kad be žado gulėjo ant kelio. Tuom tarpu toms paczioms szejnims bėgo kitis trukas, kuris gulinti su wisu sumalė.

Nubausti už dueli.

Wilniaus apskriczio sudas perkrafinėjo prawą pawargusio lietuwiszko kunigaikszcio Gintauto ir jo prieszinjto dwarponio Pawlowiezo už dueli. Mat abudu ponai, susipykę ant baliaus, paskui szadėsi wiens į kitą. Szuwiar ne daug kraujo pralėjo: Gintauto szuwis nepataikė, o Pawlowiezo szuwis nugaradė koją Gintautui. Sudas abudu nubaids: Pawlowiezo nusprendė ant wieno mėnesio arezto, o Gintautą ant tokio jau laiko į szancus.

Užmūstė paczią.

Wilniuje, ant teip wadinamų Karpinų, Petruszewyciaus namuose, pas darbinjką Kainerą susirinko diktai sweczijų, daugiausai giminių. Kada swecziai iszgerė diktai degtinės, terp jų užgimė nesitikimai, barnys, kurios paskui perėjo į smarkius musztynes; jose emė dalywumą ir patsi sweczijų waiszintojas Kaineris. Pati paskutinio baudė raminti ir kalikų waiszintojas tarp. Kainer, teisybė, pasitraukė nuo musztynių su kitas wyriszkiais, o pagriebęs paglį, pradėjo muszti sawo paczią ir teip baisiai sumusė, kad moterizskę turėjo gulti į lową ir 3 diena grūdžio pasimirė. Ji buvo dar jausa, turėjo wos 24 metus. Toki tai mat waisiai girtuokliawimui!

Wargas Baltstogė (Biello-stoke).

Iz wisų Lietuwos miestų daugiausai dirbtuwų yra Baltstogėj ir jos aplinkinėse, todėl ciza daugiausai yra darbinjku. Kol dirb-

tuwės dirba, tai nors darbinjku uđdarbis ir ne didžiausias, bet jie wis nors ant maisto uđdirba. Dabar wienok daug ypac mažesnių dirbtuwų, dėl stokos pirkejų ant iszdirbtų taworų, sustoję, tai diktai darbinjku, ne galėdami rasti kitokio uđdarbio, didelį wargą, galima sakyti, tiesiog su sawo szejmynomis bada kencia.

Raportas perdėtinio stacziatikizsko sinodo apie padėjimą stacziatikystės Lietuwoj.

Garsus niekszas Pobiedonoscew, perdėtinis stacziatikizsko sinodo, padawė sawo paprastą raportą carui apie platinimasi stacziatikystės Lietuwoj.

Kaslink padėjimo stacziatikystės Lietuwoj, persengs maskolizskas fanatizkas sako, kad „nežiurint ant neprilankių aplinkybių, stacziatikizskas tikėjimas wakarinėse gubernijose platinasi ir drutina.“

„Karszi pasekėjai lenkizskų siekių—kunigai, dėl pasekmingo platinimosi stacziatikystės Lietuwoj, kurią jie laiko už sawo, ypac paskutiniuose laikuose stengiasi palaikyti terp gywentojų neuzkantą maskolystės ir stacziatikystės. Prie kiekwienos progos jie augsztna katalikizską tikėjimą, iszrodę, kaž tik tas tikėjimas yra tikras ir platina terp tamsių minų wisokius paskalus. Teip, po kunigų įtekmę Lietuwoj prasiplatino paskalas, buk nuo stacziatikų atims atwas bažnycias, kurios likos si pawerstos į cerkwes isz katalikizskų bažnyčių, kaip antai cerkwę Lydoj, ir Wilniaus stacziatikizską katedrą, pawerstą į cerkwę isz szwento Kazimierio bažnycios. Lankydami parapijonus, kunigai prikalbinėja juos szalinties nuo stacziatikų, neturėti su jais nē jokių susiesimų. Per sawo atlaidus, katalikizski kunigai patraukia ant diemwaldystų lygiai katalikus, kaip ir stacziatikus. Kunigai naudojasi isz tokių žmonių susirinkimų ir tankiai jiems pasiseka padidinti skaitlių katalikų atitraukiant sarnarius stacziatikizskos bažnycijas.“

„Po padawadyjimui daleidžianciam taisyti bažnycias, kuom kunigai per daug placziai naudojasi, teipogi po daleidimui mokintiniams kalbėti maldą ne maskolizskai, bet lotynizskai, kunigai pakėlė dar labiaus galwą. Wilniaus stacziatikizskas archierejus nurodo katalikų atsilikimų parodanczių fanatizską neuzkantą kunigų stacziatikystės link. Teip, wienas kunigas, dažinuos apie perėjimą kataliko į stacziatikystę — liepė skambyti wisais warpais kaip po numirusiam; kitame atsilikime tas patį kunigas atlikusio karumenėj tarnystę ir sugrįžusio su barzda kataliko ne norėjo leisti į bažnyčią, kol barzdos nenusisksus.“

Gerai, kad szita raportą skaitys wien caras, bet jeigu jis patektų į rankas iszmintingesnės kokios lietuwiszkos moterizskės, tai tokia isz pirmų žodžių suprazty wies Pobiedonoscewo melagystę ir ant jo apkaltinimų katalikų atsakytu trumpai: „gana jau, gana durniau—ka ciza pliauszkai!“ Nieks neuzgina, kad Lietuwų nėra melės terp katalikų ir stacziatikų; kitaip ir buti negal tokiose sanlygose, į kokias maskolizskų menko proto administratorių ir paczių karį įstumi abu tikėjimai. Ne katalikai wienok ciza yra užpuolikai, bet maskolizski fanatikai, o labiausai mažai iszmanęs Pobiedonoscew. Jeigu caras isztikro geidžia, kad ta tikėjimiska neukšana isznyktu, tai jam pirmiausiai reiktu Pobiedonoscewą siųsti kur nors kerdžiant, atstatyti jį nuo wietos dabotojaus žmonių sanbinės, kadangi jis pats, matomai, wisai sanbinės ne turi.

Isz Amerikos.

Kolonistai del Kubos.

Nors sala Kuba dar tikrai nepriguli prie Suvienytų Wieszpatyszių valdybų, bet randas bandą ja kolonizuoti savo žmonėms, renka dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

Isz Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos. Amerikos randas dabar kolonistus norinčius apsigyventi ant tos nawa izliuosuosios nuo Ispanijos nelaimingos salos.

toja. Kur dabar yra pabėgėlis ir kodėl jos pabėgo isz klijosztorius, dar nežinia.

Ingruio kastyne.

ANGELS CAMP, COL. Kastyne Lightner įgriuo kastyne ola ir užbėrė joje 4 dirbančius darbinjus. Wiena isztraukė isz užgruwsios olos dar gwyą; kitą prikasė teipogi gwyą, bet ant iszėmimo reikia nuplauti wisą uolos prislėgtą ir sutrupintą ranką. Kiti du, turbūt, yra oloje jau ne gyvi.

Nelaimės ant geležinkelio.

New York. Prie stocijs High Bridge, N. J. ant New Jersey Central geležinkelio, naktį 22 d. gruodžio, traukis wežantis anglis užbėgo ant wežancio piep. Prekėjas Hulsider likoši prie to ant wietos užmusztas ir apart to 5 žmogystos gana sunkiai sužeistos. Priežastis nelaimės yra ta, kad stabdymo prietaisos anglinio traukio buvo pagedusios ir per tai negalima buvo įsibėgusio traukio sulaukyti.

BUFFALO, N. Y. Ant Buffalo & Southwestern geležinkelio susimuzė dvi lokomotyvos. Prie to maszinistas wienos lokomotyvos likosi užmusztas ant wietos, o peczkuris mirtinai apkultas.

Gaisrai.

AKRON, OH. Sudėgė ciza ddesnė dalis triobų "Buchtal College". Blėdį ugnies padarytą skaito ant \$100000.

DUBUQUE, I. Sudėgė ciza wagon warstotai Chicago Milwaukee & St. Paul geležinkelio. Blėdį ugnies padarytą skaito ant \$100000. Per sudėgimą szitų warstotų 30 žmonių ne teko darbo.

IOLE, KANS. Siautė ciza didelė gaisras, kuris pridirbo blėdies ant \$300000. Sudėgė džiowinio itaisos "Lvgon Zinc Co". Prie to du žmonės likosi užmusztai. Per sudėgimą minėtų itaisų 200 darbinjų ne teko darbo.

Paskendo laiwai.

NEWBURY PORT, MAS. Mažas garlaviys "Laura Marion" netoli nuo ciza susidaužė ir paskendo. Kaip sako, ir wisi ant jo buwė žmonės prigerė. Buwo ant jo patšai sawinikas, kapitonas, maszinista ir du jurinikai, kurie turbūt prigerė.

CAPE HENRY, VT. Ne toli nuo ciza, prieszais Ocrasote Beach susidaužė angliskas garlaviys "Ariosto". Su laiwu paskendo ir 21 jurinikas.

Isz darbo lauko.

MANCHESTER, VA. Wisose czianykszciose dirbtuwėse dirba gerai.

BRINGHAMTON, TEN. Neužilgi prasidės darbai czianykszciose liejinyziose.

NILES, OH. Neužilgio prasi dės darbai czianykszciose Folco-no blėtos dirbtuwėse.

EAST PALESTINE, OH. Neužilgi prasidės darbai kastyne Carbon Hill, kurios stowi jau gana ilgai.

LAGRANGE, WYO. Netoli szito miesto rado naujus anglių plotus, ant kurių neužilgio bus parengios kastyne.

SCRANTON, PA. Kastyne Hyde Park ir Oxford anglių waziotai pakėlė sztraiką, reikalaudami ant dienos po \$1.47.

LINTON, IND. Prasidėjo jau darbai New England kastyne; neužilgio prims prie darbo daugias darbinjus.

AGUILAR, COLO. Darbai czianykszciose kastyne cina gerai ir isz kitur atkakę darbiaikai greitai gautų ciza darbą.

PHILADELPHIA, PA. Uždarius czianykszcios rando užlaikomus kareiwiskus arsenalus, net 2500 siuwėjų ne teko darbo.

KENOSHA, WIS. Netoli nuo ciza parengė naujas dideles parako dirbtuwėse. Dirbtuwės susidėda isz 65 triobų iszmėtytų ant kelių szimytų akry.

EAST LIVERPOOL, OH. Naujos, statomos ciza Chester Rolling Mill Co, plieno liejinyziose neužilgio bus gatawos ir tuojaus paskui pradės dirbti.

CANONSBURG, PA. Pittsburg Coal Co. nupirko aplinkinėse szito miesto 10000 akry žemės su anglių sluogsniais ir parengs naujas kastyne.

ROSLYN, WASH. Darbai cina ciza gerai, kalnakasiai dirba po 11 walandų ant dienos. Uždarbiai teipogi ne menkausi: geras darbinjkas uždirbą po \$3-4 ant dienos.

CEMENTON, PA. Darbai cina gerai wisose czianykszciose cemento dirbtuwėse. Darbą ne sunku gauti ir kas tik dirbti nori, gali rasti uždarbį. Be darbo ciza bewek nėra darbinjku.

CUMBERLAND, MD. Czianykszcios Potomac Steel Co dirbtuwės likosi pertaitytos; dalyj dirbimo geležinkeliams szėnų pradėjo jau dirbti; neužilgio prasi dės darbai ir kitose dirbtuwėse.

WILKESBARRE, PA. Anglių kastyne Susquehanna Coal Co. Nanticoke ir Glen Lyon pradėjo dirbti. Prie darbo patilo 4000 darbinjų, bet Glen Lyon kastyne yra dar darbinjams gana wietos.

Isz Lietuwiskų dirwu.

Besibaigiantiems metams.

Besibaigianti metai mažai gero mums atgabeno: broliai mūsų tėwynėj kaip keptė netekusių waldžių pripaundimp, teip ir tebekencia, nesulaukė nė jokių paluosawimų; skaitlius aukų už lietuwių maskolizskų waldžių: isztremtų isz gimtinio kraszo diktai pasididino. Tikimės wienok, kad jios ateitį atgabė mūsų tautai naudingus waisius. Musų isztremti broliai už geras darbus atgairys akis dar nesuprantanciu lietuwių ir tie ant galo praregės, supras kokių netikusios mierių turi maskolizski carai ir jų tarnai, o praregėję, ant galo sueis į geresnę wienybę, o jau tsyky, kada wisi lietuwių prisilauks principo: wienas už wisus, wisi už wieną, tsyky nors carai ir szimta kartų būtų galingsni, negu jie yra. Turawoj einaczių lietuwių neįwies, neįszauks, bet turės prieai šawinikas, kapitonas, maszinista ir du jurinikai, kurie turbūt prigerė.

Kitu kartu, geriaus susipažinę su gyvenimu czianykszczių lietuwių, prancszu gal kiek wertesnių negu dabar žinių.

Daugkentys.

Isz Waterbury, Conn.

Musų lietuwiškų kolonijoj sziuom kartu nieko gero ne gir dėt, o blogo — tai net sunku wiesk iszskaityti. Buwasi krautu wė walgomų daiktų J. Szluzinskio & Co. nusibankrutino. Biznis, rodosi, ējo gerai, tai sunku suprasti, kokios priežastys wiesk iszėmimą paskandino. Pats sawinikais sako, buk žmonės, kurie jėmę taworū ant kredito, ne norėjo užmokėti; kiti wėl apkaltina kompaniją.

Pasidaugino ciza skaitlius kareczemų: dabar lietuwių apgywentoj miesto dalyj yra net 8 kareczemos, o užtai wiesame Waterburyj nėra nė wieno kam nors tikusio knjygo; rods "Susiweinyjimo" kuopa turėjo, bet dabar nėra nė ženklo; teipogi ir Lietuwiskas politiskas Kliubas turėjo knjygną, bet ir to dabar nėra: likosi tili "Saulės" iszleidimai, kurių nieks imti nenorėjo, užtai wisos geresnės knjgos nežinia kur dingo, prapuolė ir "Lietuwos" padawanoti iszleidimai.

Buwęs czianykszczi lietuwiszczi laikraszczi redaktorius, kurisai žinojo net per kur lietuwių įeina į kareczemą, atsisakė nuo sawo augztų mierių ir iszskliawo, isz kur ciza buwo atwykę, taigi į Pennsilwanijos kastyne.

Nors Waterburyj ne truksta wisiokių atsitikimų, bet tarp czianykszczių lietuwių, turbūt, nėra horinczių wisuomenei praneziti apie czianykszczius atsitikimus, kadangi teisingų žinių apie gyvenimą Waterburio lietuwių nepatinki lietuwiszkuose laikraszcziuose; gal korespondentai bijosi, kad tie, kuriems teisybė akis šiwiina, ne bandytu kerszyti už teisybę. Laikie pereito "Susiweinyjimo Seimo" ciza susirinko, rodosi, gana isz swetur seimo delegatų, bet sugrįžę namon nė wienas nieko neparasė apie czianykszczius lietuwis, wisi pa priganėdino pranezdamai wien apie swarbesnius seimo nutarimus ir kad buwo atlosza drama "Kai stutis". Nors patsai teatras reikatsy koks carai ir szimta kartų būtų galingsni, negu jie yra. Turawoj einaczių lietuwių neįwies, neįszauks, bet turės prieai šawinikas, kapitonas, maszinista ir du jurinikai, kurie turbūt prigerė.

Kitu kartu, geriaus susipažinę su gyvenimu czianykszczių lietuwių, prancszu gal kiek wertesnių negu dabar žinių.

Daugkentys.

Isz Philadelphios, Pa.

Kaltas wisada tyli. Nors per wisą metą lietuwiški laikraszczi ciza daug raszė apie Antano Jocio užtarėjus, bet mes wis tytlėjom, jausdamiesi, kad tą pseudokunjaikszitj per daug užtarėm. Dabar wienok koksai Žinunas, Nr. 49 "Lietuwos", per korespondenciją isz Philadelphios priwertė mus iszapazinti priesz wisuomene musy klaidas. Teisybė, kad mes raszėmė korespondencijas į laikraszczius teisdami ir užtardami už Jocij; teisybė, kad mes per pasimirusį jau "Garsą" labai užgawome "Lietuvą" užtai, kad ji netaipino musy korespondencijos apginanczios Jocij. "Lietuva" turėjo tiesą netaipinti musy iszgyrimo ant pseudokunjaikszcio, kadangi jai Jocij buwo pažistamas Chicago. Isztikro mes užtarėme ir teisinome ne patį Jocij, bet jo wedamą mokslą, ypacz, kad

Aukos degtinės Maskolijoj.

Nė wiename ant wisos žemės kitame kraszte degtinė ne paima tiek aukų kaip Maskolijoj, nors antai Belgijoj žmonės iszgeria daugiaus swaiginančių gėrymų negu maskolijai. Profesorius Sikorski per kelis metus užsiėmė specializškai tirinėjimu, kiek žmonių degtinė nuwaro į kapus, arba atima protą ir sweikatą wisos degtinės Maskolijos krasztuose. Pasiremdamas ant sawo surinktų statistizskų žinių, sžitasai tirinėtojas sako, kad nuo degtinės daugiaus žūsta žmonių negu isz rankos žmogžudžių, negu nuo nuodų, nuo szalcio arba nuo perkudų. Nuo 1870 iki 1887m. pagal surinktas profesorius Sikorskio žinias, nuo degtinės pasimirė Maskolijoj 84247 žmonės, taigi isz puola widutinizškai po 4673 kas meta, arba daugiaus negu czia buva žmogžudyszių, patėdyszių ir suszalių, tik skaitlius prigrėsių truputį didesnis, bet reikia dar pridurti, kad lygiai terp prigrėsių, užmusztų ir terp patėdyszių ne mažai bus mirzių per girtoklystę. Maskolijoj ant kiekieno milijono gywentojų iszpuola po 55,2 mirtyš nuo degtinės kas meta, tuo tarpu Prancužijoj ant to paties gywentojų skaitliaus nuo jos mirzių buwa tik 11,5. Prusose gi 12.

Kas žingėdžiausia, kad Maskolijoj didžiausias nuosimtis mirzių nuo degtinės iszpuola ne ten, kur jos žmonės daugiausiai iszgeria. Maskolijoj daugiausiai degtinės iszgeria Maskows ir Peterburgo gubernijose, toliaus pietwakarinėse, pietinėse ir mažrusiszkose, o mažiausiai sziaurinėse ir rytinėse; tuom tarpu kas link mirzių nuo degtinės yra wisai atbulai: daugiausiai jų buwa sziaurinėse ir rytinėse gubernijose, o mažiausiai pietwakarinėse, pietinėse ir mažrusiszkose; prie paskutinių gubernijų, pagal mirzių nuo degtinės skaitlių, priguli ir Lietuva. Jeigu prilyginti prie Maskolijos Prancužiją, kurioje bewiek tiekiau iszgeria degtinės, tai joje skaitlius mirzių nuo persigėrimo yra 2½ kartų mažesnis negu Maskolijoj. Taigi isz wisokio matyt, kad mirtyš nuo swaiginančių gėrymų paeina ne tik nuo daugumo iszgertos degtinės bet ir nuo klimato: juo klimatas kokio kraszto sziltesnis, juo degtinė žmonėms mažiaus kenkia, juo jis szaltesnis, juo daugiaus ją geriančių užbaigia nuo jos gywenimą.

Apart sutrumpinimo amžiaus, degtinė atsiliepa ir ant proto žmonių. Pagal surinktas prof. Sikorskio žinias wisuose Maskolijos beprocių namuose yra 11,9% tokių, kurie į beprotystę ipuolė nuo gėrymo degtinės; tai patį nuosimntį priima prof. Sikorskis dėl wisos Maskolijos. Taigi kaslink beprocių nuo girtoklystės wien Angliją perwirszių Maskoliją, kur skaitlius beprocių nuo degtinės siekia 13,4%. Kaslink motery, tai girtuokliawimui ir nuo to ipuolusias į beprotystę maskolizskas moteris pereina wien Anglijonės: Anglijoj ant 1000 moterų patėkusių į beprocių namus 26,7 buwo ipuolusios į beprotystę nuo gėrymo degtinės. Maskolijoj gi tokių buwo 23,1 blaiwiausio ant swieto moters, pagal isztirimus Dr. Sikorskio, yra wokiečės: terp jų nuo alkoholiaus ipuolusių į beprotystę ant 1000 beprocių buwo tik 5,9. Kadangi gėrymas swaiginančių gėrymų wisuose krasztuose didinasi, per tai wisur didinasi kas meta ir beprocių skaitlius. Czia wienok nepriskaityti nuo gėrymo įgawę apsilpnę protą; tokių teiposgi wisur yra ne mažai. Tie wienok dar wodingesni wisomenei, kadangi jie gimdo ir waiikus menko proto, o per tai, dėl girtuokliawimo tulos tautos puola žemyn protizkai.

Girtuokliawimai atsiliepa ne tik ant sweikatos ir proto žmonių bet ir ant jų doros. Tos paečios profesorius Sikorskio surinktos žinios parodo, kad besiplatinant girtuoklystę, žymiai pasidaugino Maskolijoj užmuszstos, užpuolimai ant moterų ir pacių moterų dora nupuolė ir tai žymiaus negu wyrizkių; labiaus negu terp wyrizkių pasidaugino terp moterų

ir kitoki kriminalizski nusidėjimai. Salyginus metus 1884—1893 palinkimai prie kriminalizskų nusidėjimų terp wyrizkių pasididino ant 36%, terp moterų gi net ant 48%; kaslink užmuszstų, skaitliaus, jis terp wyrizkių pakilo ant 20%, o terp moterų net ant 68%. Kadangi paprastai moterys ne mėgsta užmuszstų ir kraujo praliejimų, jos greičiaus griebiasi nuodų, tai tas parodo, kad po įtekme degtinės moterų palinkimai persikeitė. Skaitlius užmuszstų terp wyrizkių pasididino ant 1½%, terp moterų net ant 6½%. Pagal atskaity medizsko departamentu pasirodo, kad po įtekme prasiplatinuso girtuokliawimo neiszpaskaitai nupuolė moterų dora. Tas nupuolimas rodo pasilepia nuo sodo akių, kadangi nužudžiusios gėd moters padarusios profesiją isz pardavinėjimo sawo kubo nesikreipia į sudus, bet ir terp moterų nusidėjimai ne gali wisai pasislėpti nuo daktarų ir policijos. Pagal profesorius Sikorskio žinias, skaitlius daktarų raportų apie sužagimus nekaltų mergaizių, lytiszskus užpuolimus ant moterų per deszimmetį pasididino ant 250%.

Pasidauginimą kriminalizskų nusidėjimų profesorius Sikorskis remia ant pasidauginimo gyrtuoklystę. Kad jis tame neklysta, parodo tai statistizskos žinios, parodancios, kad derlinguose metuose, kada gywentojai iszgeria daugiaus degtinės ir nuosimtis kriminalizskų nusidėjimų žymiai pakyla. Kaip darodyma to, jis paduoda 1887m. kurie ypac buwo Maskolijoj derlingi; tuose jau metuose atsitiko teiposgi daugiausiai nusidėjimų priesdarys, sumaszimų ir užmuszstų. Kad prie pasidauginimo tų nusidėjimų prisidėjo degtinė, pasirodo isz atskaitos izdo ministerijos, isz kurios matyt, kad izdo pelnas nuo degtinės 1887 metuose buwo ant 20 milijonų rublių didesnis negu 1886m.; taigi iszpuola, kad tuose metuose žmonės ant 10% daugiaus iszgėrė degtinės negu 1886m. Ant tiek jau lygiai nuosimntį pasididino tuose metuose Maskolijoj ir užmuszstos.

Taigi isz surinktų profesorius Sikorskio žinių matyt, kad didžiausiu prieszu sweikatos, do riziko ir protizsko pasikėlimo yra degtinė. Žinoma, tuli musų kunigai sakys, kad dorizską nupuolimą gimdo stoka tikėjimo. Tas gal but ir teisingu; bet turbūt ir ant nupuolimo tikėjimo, arba geriaus jo dwasios, tikėjimiszskos doros, ant p. wiertimo jo wien į pildymą tuszečių formų labiaus atsiliepa degtinė negu wisi bediewie darbai. Girtuoklis, nustojęs wisų geresnių jausmų, turintis wieną mierį pripilti gerkle, nesupras augstesznių dorizskų priskaymų, todėl pildys wien formas, kurias jam užstos, wisą tikėjimą. Ta žia, ašis žia matome jak ir terp girtuokliawiančių musų brolių Amerikoj.

Protestas Minersvilles lietuvių priesz "Saulės" melagystas.

Priežodis sako: apsaugok mus Diewe nuo draugų, o nuo ne draugų pats atsiginsime. Ir isztikro, nuo swetimų prieszų mes įstengsim atsiginti, bet ant atsigynimo nuo sawųjų iszgawę pats atsiginti ne galime be Diewo pagalbos, nes ne galime žinoti, kada ir kame pasirodys musų prieszais tie, kuriuos mes pats sawo akomis užlaikome ir penime.

Kada William Pen tuli musų girtuoklystose paskendę broliai papildė baisią žmogžudystę, užtraukė juoda weliawą ant wisos musų tautos, mes laukėme, kas isz to bus, kaip sudas tą žmogžudystę isztirs. Sztai 27 d. lapkričio anglizskas laikrasztis "Pottsville Republican" pagarsino, kad 7 isz apkaltintų sudas rado kaltais žmogžudystės pirmo laipso ir nusprendė ant pakorimo. Žinia ta kaip szaltu wandeniu apliejo mus, kad musų broliai, per sawo tamsumą ir nesupratimą, ne gana ką patys sawę pražudė, bet ant wisų lietuvių užtraukė juoda weliawą. Bet ką mes wargaszai turime kęsti už jų nuodėmes; mes galime tik apgalwostauti jų darbą, bet už jų ne galime imti atsakymą.

Sztai 96 nr. "Saulė" dar baissias užsiuola ant lietuvių, ypac ant minersvilliečių sakydama: William Pen ir Minersvillieji atsibuwo mingai draugų apkaltintų ir nuspręstų ant pakorimo, idant sudėti \$1500 ant warymo toliaus prowos.

Tas melagingas "Saulės" pranešimas kaip su peiliu perwėrė musų szirdis. Mes mat jau nuo dwiejų metų stengiamės isz sawo tarpo praszalinti wisus pestuokus, o "Saulė" be jokio pamato padarė mus draugas ant pakorimo nuspręstų ir tai už ne jeib ant 6½%. Pagal atskaity medizskos departamentu pasirodo, kad po įtekme prasiplatinuso girtuokliawimo neiszpaskaitai nupuolė moterų dora. Tas nupuolimas rodo pasilepia nuo sodo akių, kadangi nužudžiusios gėd moters padarusios profesiją isz pardavinėjimo sawo kubo nesikreipia į sudus, bet ir terp moterų nusidėjimai ne gali wisai pasislėpti nuo daktarų ir policijos. Pagal profesorius Sikorskio žinias, skaitlius daktarų raportų apie sužagimus nekaltų mergaizių, lytiszskus užpuolimus ant moterų per deszimmetį pasididino ant 250%.

Pasidauginimą kriminalizskų nusidėjimų profesorius Sikorskis remia ant pasidauginimo gyrtuoklystę. Kad jis tame neklysta, parodo tai statistizskos žinios, parodancios, kad derlinguose metuose, kada gywentojai iszgeria daugiaus degtinės ir nuosimtis kriminalizskų nusidėjimų žymiai pakyla. Kaip darodyma to, jis paduoda 1887m. kurie ypac buwo Maskolijoj derlingi; tuose jau metuose atsitiko teiposgi daugiausiai nusidėjimų priesdarys, sumaszimų ir užmuszstų. Kad prie pasidauginimo tų nusidėjimų prisidėjo degtinė, pasirodo isz atskaitos izdo ministerijos, isz kurios matyt, kad izdo pelnas nuo degtinės 1887 metuose buwo ant 20 milijonų rublių didesnis negu 1886m.; taigi iszpuola, kad tuose metuose žmonės ant 10% daugiaus iszgėrė degtinės negu 1886m. Ant tiek jau lygiai nuosimntį pasididino tuose metuose Maskolijoj ir užmuszstos.

Taigi isz surinktų profesorius Sikorskio žinių matyt, kad didžiausiu prieszu sweikatos, do riziko ir protizsko pasikėlimo yra degtinė. Žinoma, tuli musų kunigai sakys, kad dorizską nupuolimą gimdo stoka tikėjimo. Tas gal but ir teisingu; bet turbūt ir ant nupuolimo tikėjimo, arba geriaus jo dwasios, tikėjimiszskos doros, ant p. wiertimo jo wien į pildymą tuszečių formų labiaus atsiliepa degtinė negu wisi bediewie darbai. Girtuoklis, nustojęs wisų geresnių jausmų, turintis wieną mierį pripilti gerkle, nesupras augstesznių dorizskų priskaymų, todėl pildys wien formas, kurias jam užstos, wisą tikėjimą. Ta žia, ašis žia matome jak ir terp girtuokliawiančių musų brolių Amerikoj.

"Saulė" wienok, wieton rodyti mums doros ir teisybės kelią, patiti, neturėdama dorizskų pamatų, stumia mus į prapultį, stengiasi ant wisų užtraukti neapykantą swetimtaucių, ant užklausymų ne atsako, bet maizso su dumbalais mus wisus. Rodosi lyg kad mes butume jam ką blogo padarę arba buk welyję. Mes jo wien meldėme kaip sawo tautiečio, kad jis palengwintu isztirimą, kad galėtume žinoti szaltinį apjuodinančios mus melagystės, buk mes laikėme kokių ten mitingus su mieriu užtarti už sudo nubaustus, ir pareikalauti atsaukimo melagingos žinios. Bet mes tą isztirsime ir be pagalbos p. Baczkausko ir nutraukime nuo Minersvilles lietuvių "Saulės" užleistą juoda debesį. Pirmą wienok isztariame "Saulė" papeiką warde wisų lietuvių, kuri terszia warde wisų lietuvių. Ji neapzwietimą platina bet tamsybę terp mažai suprantančių tautiečių.

Susirinkimo Komitetas. Mums rodosi, kad protestai priesz "Saulę" jos nepataisys, wien suteiks jai medegą iszkolioti protestuojancius. Jeigu szigdieninė "Saulė" ne ant lietuvių gero dirba, tai lietuvių galėj yra ją priwersti geresne pastoti: tasai laikrasztis jak iszeina už lietuvių centus, tai jie wien gal priwersti ją elgtiesi doriaus, su nauda lietuwytei, kitaip gi gali ne duoti centų; o tasyk ir laikrasztis iszeidinėti ne galės. Protestais jak iszeistojaus laikrasztio ne galima nubausti, ypac tokio, kuris mėgsta koliotis. Red.

NAUJI ISZRADIMAI. Į Garsus lenkizskas iszradėjas, buwęs pradinės moksleinės mokytojas Szczepanik, kurisai neseniai iszrado budą awisų wisokių abrodų, dabar, kaip praneša rodo ne specializski moksleiniai, kad kasdieniniai laikrasztiniai, iszrado naują prietaisą matymui ir neimėjimui wisokių paweiksų isztolo. Teip, paweikslan, esantie Europoj su Szczepaniko prietaisa ne tik gali matyti, kas kokioje wietoje darosi Amerikoj, bet gali nuimti wisą fotografizską paweiksą paimtos wietos su medžiais, žmonėmis ir tt.

Į Gywenantis Paryžiuje inžinierius Dunvent iszrado naują orlaiwį, ant kurio galima lėkti ir priesz didelį wėją. Dunvento orlaiwys palieka užpakalį wisus kur nors iszrastus orlaiwius ne iszskiriant ir garsaus wokieško grafo Zeppelino orlaiwio, kurio iszradėjas iki sziol neįstengia pabaigti ir iszbandyti. Dunvento orlaiwys likosi jau padirbtas ir iszbandytas. Iszradėjas isėjo į sawo prietaisą, apuko kelis kartus aplink garsų Efelio bokstą ir paskui gan greitai nulėkė prieszais gana smarkų wėją. Ant pakėlimo orlaiwio yra balonas, o ant warymo priesz wėją szriubai. Bandawonės teip gerai nusidawė, kad geriaus ne laukė nė pats iszradėjas.

Į Wengrijoj, mieste Oedenburg, priesz paskirtą karewizskų waldžių specializską komisiją atsibuwo bandawonės su nauju orlaiwiu iszrastu inžinieriaus Juozo Manierero. Bandawonės buwo su wisu pasekmingos. Ant ko remiasi tasai naujas orlaiwys, kaip jis įtaisytas — nežinia, kadangi tą slepia karewizskos waldžios, norėdamos iszradimą sunaudoti wien ant karės reikalų.

Į Ant susirinkimo sanarių technizskos draugystės Berlyne, gywenantis mieste sziaucius Polakowski aizskino susirinkusiems apie jo iszrastus elektrizskus czebatus ir czewerykus. Czebato kurkoj yra pritaistytas elektrizskas aparatas turintis 3 woltų pajėgą. Toki elektrizski czebatai ne tik palengwina čjimą, bet sawojoja koją nuo perszalo žiemos laike ir nuo prakaitawimo wasarą.

LIETUVA

SENŲ GADYNIŲ

Isnyke gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tęsa.)

draskanti dinosaurai turi tokius jau dantis kaip šios dienos draskanti žvėrys, dantys gi žolėdžių dinosaurų toki jau kaip šios dienos žolėdžių žvėrių; dabar wėl patinka Amerikoj dinosaurų veislę su tokia kuno uždanga kaip ir gywenusių priesz atsidarimą žmogaus žindančių milodontų. Todėl gal but, kad terp dinosaurų ir žvėrių yra giminysta, gal but kad teip wieni, kaip ir kiti paeina nuo jų pačių dar nežinomų moksleinčiams pratėjų gywenusių senesniuose laikuose, kaip antai laike tvėrymosi permiskų žemės žievės sluogsnų, kurie iki sziol dar priderandčiai ne įstirti.

Reikia čia pridurti, kad laikuose, kada ant žemės wiespatavo reptilijos, o prie jų priguli ir dinosaurai, žindančių žvėrių buvo ne daug, juos tvėrė maži prigulinti prie teip wadinamų krepšinių, koki iki šiai dienai užsiliko tik Australijoj, o kitur jau wisai isnyko. Didensnių keturkojų žvėrių, tokių kaip dabar, dar tuose laikuose ne buwo ant žemės; tasyk reptilijos užėmė jų vietą ir ant pildymo panašių pridarysčių ganta suteikė joms ant tokių jau iš dalies ypatybes, kaip ir wėliaus atsidarusiems žindantiems paeims.

Jeigu wienok ne galima dar šiadien nleko pasakyti apie pratėjus žindančių žvėrių, tai užtai terp paukščių ir dinosaurų aiški yra giminysta, kuri jau ant pirmo pažvilgio puola į akis, kas rodo, kad teip wieni kaip ir kiti paeina nuo wieno pratėvio abiejų tų gywuolių skyrių. Kojos paukščių ir dinosaurų gimines Ornithopoda teip is savo pavidalo kaip ir is sudėjimo teip panašios, kad ant pirmo pažvilgio ne galima is tų kaulų atskirti wienus nuo kitų. Panašumas yra teipogi ir kitose kuno dalyse: galva dinosaurų maza, kojos užbaigtos trimis pirštais, kulsiu kaulai, ir nugaros teipogi panašūs; dinosaurai vaikščiojo teip kaip ir paukščiai pasiremdami ant paskutinių kojų (pirmutinės paukščių kojos pawirto į sparnus), ką parodo surasti uolose jų kojų atspaudimai. Reikia čia dar pridurti, kad pirmutiniai atsidarė ant žemės paukščiai, kaip matyt is liekanų surastų profesorius Marsh kreidiniuose sluogsnuose Amerikoj, diktai skyriasi nuo paukščių šiadien gywuojančių. Surasti tuose sluogsnuose kaulai isnykusių paukščių: milžiniško *Hesperornis* ir mažo *Ichthyornis* parodo, kad tie paukščiai buwo dar panašesni į dinosaurus negu šiadien gywuojanti bėgiojanti, kaip štrausai, kazuarai; šiadien terp gywuojančių reptilijų ir paukščių ne matyt nė jokio panašumo, bet senuose laikuose buwo paukščiai panašūs į reptilijas, o tos wėl panašios į paukščius. Apie tuos wienok paukščius panašius į reptilijas ir reptilijas panašius į paukščius pakalbėsim dar toliaus.

Ant rytinio sono Uolinių kalnų, sziaurinėj Amerikoj, profesorius Marsh atkasė kaulus kito žingėdžiaus sutvėrimo is dinosaurų skyriaus, kurį praminė wardu *Stegosaurus* (is greikiškos kalbos: *stegos* reiskia dangtis ir *saurus*—drieža); taigi oriezu uždengtu dangčiu. Šitas sutvėrimas turėjo 25 pėdas ilgio. Kojų kaulai stiprus ir stambus, kas rodo, kad *stegosaurus* gyveno labiaus wandenų negu ant žauszemio. Jis turėjo didelius ir plačius žvynus ant odos ir didelius ir mazus akstinius. Kaip koki is žvynų arba uždangų turėjo po tris pėdas diametro, kiti buwo mažesni, bet wisi neiszpaskaitai tvirti. Galva neiszpaskaitai maza, prilyginus prie viso kuno didumo, labiaus panaši į driežų negu į kitų dinosaurų galvą; žandai trumpi, bet tvirti, susidedanti is čielų kaulų. Ant kaukalio matyt, kad

Šitas gywuolis turėjo dideles akis ir snerves, taigi jis is tolo gerai užuodė. Žanduose buwo tik wiena dantų eilė, bet nuluzus arba nusitrynus wieniems, isaugo kiti, ką rodo šaknys esančios lomose ties isaugusiais dantimis. Dantys ne turėjo smailių ir aštrių galų, is ko matyt, kad gywuolis waitinosi minkštais augmenimis. Nnugarkaulio sanariai įdube is abiejų pusų, su viršiu išsiplatinusiais isaugoms ant palaikymo kietos kuno uždangos. Pirmutinės kojas turėjo trumpas su penkais pirštais; užpakalines didesnes ir tvirtesnes; uodega buwo teipogi tvirta. Matyt, kad *stegosaurus*, pasirėmę ant paskutinių kojų ir ant uodegos, galėjo tupėti kaip ant trikojo ir teip jau slinkti ant žemės. Užpakalinę kuno dalis buwo sunkesni už pryskainę. Pirstai paskutinių kojų buwo uždengti raginėms nagoms. Pryskainės kojas, kaip matyt is jų sudėjimo, gywuolis galėjo kraipyti į visas puses teip kaip žmogus rankas ir jos matomai buwo atsigynimo ginklu. Ant to tiko ir tvirta uodega, ant kurios buwo keturios poros atviri, ilgų aktyvų. Uodega teip buwo tvirta, kad ją gywuolis galėjo jeigu jau ne užmušti, tai nors numesti į šalį užpuolusį ant jo priesą. Wisų kieti žvynai ir akstinai,

Šitas gywuolis turėjo dideles akis ir snerves, taigi jis is tolo gerai užuodė. Žanduose buwo tik wiena dantų eilė, bet nuluzus arba nusitrynus wieniems, isaugo kiti, ką rodo šaknys esančios lomose ties isaugusiais dantimis. Dantys ne turėjo smailių ir aštrių galų, is ko matyt, kad gywuolis waitinosi minkštais augmenimis. Nnugarkaulio sanariai įdube is abiejų pusų, su viršiu išsiplatinusiais isaugoms ant palaikymo kietos kuno uždangos. Pirmutinės kojas turėjo trumpas su penkais pirštais; užpakalines didesnes ir tvirtesnes; uodega buwo teipogi tvirta. Matyt, kad *stegosaurus*, pasirėmę ant paskutinių kojų ir ant uodegos, galėjo tupėti kaip ant trikojo ir teip jau slinkti ant žemės. Užpakalinę kuno dalis buwo sunkesni už pryskainę. Pirstai paskutinių kojų buwo uždengti raginėms nagoms. Pryskainės kojas, kaip matyt is jų sudėjimo, gywuolis galėjo kraipyti į visas puses teip kaip žmogus rankas ir jos matomai buwo atsigynimo ginklu. Ant to tiko ir tvirta uodega, ant kurios buwo keturios poros atviri, ilgų aktyvų. Uodega teip buwo tvirta, kad ją gywuolis galėjo jeigu jau ne užmušti, tai nors numesti į šalį užpuolusį ant jo priesą. Wisų kieti žvynai ir akstinai,

Šitas gywuolis turėjo dideles akis ir snerves, taigi jis is tolo gerai užuodė. Žanduose buwo tik wiena dantų eilė, bet nuluzus arba nusitrynus wieniems, isaugo kiti, ką rodo šaknys esančios lomose ties isaugusiais dantimis. Dantys ne turėjo smailių ir aštrių galų, is ko matyt, kad gywuolis waitinosi minkštais augmenimis. Nnugarkaulio sanariai įdube is abiejų pusų, su viršiu išsiplatinusiais isaugoms ant palaikymo kietos kuno uždangos. Pirmutinės kojas turėjo trumpas su penkais pirštais; užpakalines didesnes ir tvirtesnes; uodega buwo teipogi tvirta. Matyt, kad *stegosaurus*, pasirėmę ant paskutinių kojų ir ant uodegos, galėjo tupėti kaip ant trikojo ir teip jau slinkti ant žemės. Užpakalinę kuno dalis buwo sunkesni už pryskainę. Pirstai paskutinių kojų buwo uždengti raginėms nagoms. Pryskainės kojas, kaip matyt is jų sudėjimo, gywuolis galėjo kraipyti į visas puses teip kaip žmogus rankas ir jos matomai buwo atsigynimo ginklu. Ant to tiko ir tvirta uodega, ant kurios buwo keturios poros atviri, ilgų aktyvų. Uodega teip buwo tvirta, kad ją gywuolis galėjo jeigu jau ne užmušti, tai nors numesti į šalį užpuolusį ant jo priesą. Wisų kieti žvynai ir akstinai,

Šitas gywuolis turėjo dideles akis ir snerves, taigi jis is tolo gerai užuodė. Žanduose buwo tik wiena dantų eilė, bet nuluzus arba nusitrynus wieniems, isaugo kiti, ką rodo šaknys esančios lomose ties isaugusiais dantimis. Dantys ne turėjo smailių ir aštrių galų, is ko matyt, kad gywuolis waitinosi minkštais augmenimis. Nnugarkaulio sanariai įdube is abiejų pusų, su viršiu išsiplatinusiais isaugoms ant palaikymo kietos kuno uždangos. Pirmutinės kojas turėjo trumpas su penkais pirštais; užpakalines didesnes ir tvirtesnes; uodega buwo teipogi tvirta. Matyt, kad *stegosaurus*, pasirėmę ant paskutinių kojų ir ant uodegos, galėjo tupėti kaip ant trikojo ir teip jau slinkti ant žemės. Užpakalinę kuno dalis buwo sunkesni už pryskainę. Pirstai paskutinių kojų buwo uždengti raginėms nagoms. Pryskainės kojas, kaip matyt is jų sudėjimo, gywuolis galėjo kraipyti į visas puses teip kaip žmogus rankas ir jos matomai buwo atsigynimo ginklu. Ant to tiko ir tvirta uodega, ant kurios buwo keturios poros atviri, ilgų aktyvų. Uodega teip buwo tvirta, kad ją gywuolis galėjo jeigu jau ne užmušti, tai nors numesti į šalį užpuolusį ant jo priesą. Wisų kieti žvynai ir akstinai,

Šitas gywuolis turėjo dideles akis ir snerves, taigi jis is tolo gerai užuodė. Žanduose buwo tik wiena dantų eilė, bet nuluzus arba nusitrynus wieniems, isaugo kiti, ką rodo šaknys esančios lomose ties isaugusiais dantimis. Dantys ne turėjo smailių ir aštrių galų, is ko matyt, kad gywuolis waitinosi minkštais augmenimis. Nnugarkaulio sanariai įdube is abiejų pusų, su viršiu išsiplatinusiais isaugoms ant palaikymo kietos kuno uždangos. Pirmutinės kojas turėjo trumpas su penkais pirštais; užpakalines didesnes ir tvirtesnes; uodega buwo teipogi tvirta. Matyt, kad *stegosaurus*, pasirėmę ant paskutinių kojų ir ant uodegos, galėjo tupėti kaip ant trikojo ir teip jau slinkti ant žemės. Užpakalinę kuno dalis buwo sunkesni už pryskainę. Pirstai paskutinių kojų buwo uždengti raginėms nagoms. Pryskainės kojas, kaip matyt is jų sudėjimo, gywuolis galėjo kraipyti į visas puses teip kaip žmogus rankas ir jos matomai buwo atsigynimo ginklu. Ant to tiko ir tvirta uodega, ant kurios buwo keturios poros atviri, ilgų aktyvų. Uodega teip buwo tvirta, kad ją gywuolis galėjo jeigu jau ne užmušti, tai nors numesti į šalį užpuolusį ant jo priesą. Wisų kieti žvynai ir akstinai,

Stegosaurus ungulatus

nors ir be to buwo tvirti, buwo dar uždengti ragu. Didensniejie akstinai ne simetriškai buwo sudėti, traukėsi išilgai uodegos. Kas žingėdžiausia, tai kad ant nugarinio kaulo šito sutvėrimo rado lomą ant patalpavimo smegenų, kurie buwo desimti kartų didesni už galvos smegenis. Taigi šitas baisus sutvėrimas turėjo dvejus smegenis: wienus galvoje, kitus gi nugaros kauluose. Galviniui smegenys valdė pryskainę kuno dalį, nugariniai gi tvirtesnę užpakalinę; paskutiniai smegenys buwo desimti kartų didesni, nei jiems atsiėjo valdyti didesnius ir tvirtesnius kuno sanarius, tvirtas užpakalines kojas ir baisią uodegą.

Kita ne mažiaus žingėdi baisybė is dinosaurų skyriaus, kurios skeletą rado Amerikoj, buwo tai moksleinčią pavadinatas *Triceratops* (is greikiškos kalbos: *treis* reiskia tris; *ceras*—ragas ir *ops*—veidą). Skeletus šitų baisybių randa kreidiniuose sluogsnuose. Vardas šitai baisybei duotas dėl trijų didelių ragų, kokius turėjo ant kaukalio; ragai tie panašūs į jančių ragus. Galva šito sutvėrimo buwo dideli ir ypatingo pavidalo, kuom jis skyrėsi nuo daugumo kitų dinosaurų turinčių mažą galvą prilyginus ją prie viso kuno didumo.

Skeletas Triceratops prorsus.

Jauwu dar nesuaukusių šitų sutvėrimų galva turėjo 6 pėdas, taigi netoli sieksni ilgio, wisai gi suaukę turėjo ją 8 pėdų ilgio. Is wisų dabar gywuojančių ant žemės sutvėrimų wien didžiausiai turi didesnę galvą. Profesorius Marsh, sluogsnuose "Luramie beds" Amerikoj, rado su viršum 20 galvų šitos veislės dinosaurų. Tuose sluogsnuose (jie priguli prie kreidinės formacijos) rado ne tik šitų raguočių dinosaurų liekanas, bet ir kitokių, teipogi čielus skeletus plesiosaurų, krokodilių, želių, daug mažesnių reptilijų, liekanas kelių atmainų paukščių, žvėrių ir mazų žindančių žvėrių. Sluogsniai tie, kuriuose rado tas visas pražuvusius gyvybes liekanas, kaip matyt, sukloti ne jurių, bet prėskų šauzemių wandenų. Jie yra ant rytinio sono Uolinių kalnų.

Iki sziol aprašytų dinosaurų paskutinės kojos buwo tvirtesnės ir didesnės už pirmutinės; pas triceratops skirtumas jau wisai ne žinamus, todėl nėra abejonės, kad šitas sutvėrimas vaikščiojo pasiremdamas ant wisų keturių kojų teip kaip šios dienos keturkojai žvėrys. Ilgis šitos baisybės buwo 25 pėdos. Nnugarkaulio ir kojų kaulai pilni, be jokiu tuštumų. Smegenys, prilygius prie galvos didumo, mazi, mažesni negu kitų kaulinių sutvėrimų. Dantys turėjo dwigubus šaknis. Galva trikampio pavidalo. Du dideli ragai buwo sale akių, tračias gi mažesnis ant nosies. Taigi šitam sutvėrimui ne truko mat ginklu ant atsigynimo nuo priesų arba užpuolimui ant kitų tų laikų gywuolių. Užpakalinę galvos dalis uždengta buwo kaipi apikakle, kuri buwo uždengta kauliniu serdoku. Tas serdokas sawojo gywuolio galvą prie susisusimų su kitais tos pačios veislės. Snukis užbaigtas buwo užmailintu panašiu į paukščių snapu, kurisai teipogi buwo ne mėsinis, kaip žvėrių snukis, bet raginis, kaip tai yra ir pas paukščius.

Triceratops prorsus

Kaip galva teip ir visas kunas uždengtas buwo kauliniu serdoku ir akstinais, bet kur ir kaip jie dengę kuną, to pasakyti tikrai negalima. Kad jie turėjo uždengtą kuną kietu serdoku is kaulo ir aštrių akstinių, apie tai negalima abejoti, kadangi žemėj drauge su kaulais šitų sutvėrimų randa daugybę kaulinių uždangų ir akstinių. Turbut wieni is tų kaulinių uždangų dengę nugarą ir kaklą kaip tai buwo ir pas *stegosaurus*, kiti šonus. Is viso sawo kuno sudėjimo ir pavidalo triceratops didečiai skyrėsi nuo kitų dinosaurų veislių. Odą šitie sutvėrimai turėjo turėti storą kaip šios dienos gywenanti Afrikoj rinocerat arba nosoragiai. Profesorius Marsh prisilaikė nuomonės, kad triceratops išsiveis is kitų dinosaurų; dėl jo neiszpaskaito galvos didumo ir sunkumo is pradžių, ant jos palaikymo, turėjo persikeisti kaklas, o toliaus ir visas kuno sudėjimas. Toliaus sako, (Toliaus bus.)

